

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Π.3.2.5 Εκπαιδευτικά σενάρια και μαθησιακές δραστηριότητες,
σύμφωνα με συγκεκριμένες προδιαγραφές, που αντιστοιχούν σε
30 διδακτικές ώρες ανά τάξη

Αρχαία Ελληνική Γλώσσα Α΄ Γυμνασίου

Θεματική ενότητα:

Η αγάπη του Αλεξάνδρου για τον Βουκεφάλα

Γ. Σύνταξη: Οι βασικοί όροι μιας απλής πρότασης

Τίτλος:

«Σύγχρονοι Αίσωποι»

Συγγραφή: ΜΑΡΙΑ ΠΑΝΑΓΙΩΤΟΥ

Εφαρμογή: ΧΡΥΣΟΥΛΑ ΤΑΤΣΗ

ΚΕΝΤΡΟ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ

Θεσσαλονίκη 2015

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ ΕΡΓΟΥ

ΠΡΑΞΗ: «Δημιουργία πρωτότυπης μεθοδολογίας εκπαιδευτικών σεναρίων βασισμένων σε ΤΠΕ και δημιουργία εκπαιδευτικών σεναρίων για τα μαθήματα της Ελληνικής Γλώσσας στην Α/βάθμια και Β/βάθμια εκπαίδευση» MIS 296579 (κωδ. 5.175), - ΟΡΙΖΟΝΤΙΑ ΠΡΑΞΗ, στους άξονες προτεραιότητας 1-2-3 του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση», η οποία συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο) και εθνικούς πόρους.

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟΣ ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ: Ι.Ν. ΚΑΖΑΖΗΣ

ΑΝΑΠΛΗΡΩΤΗΣ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟΣ ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ: ΒΑΣΙΛΗΣ ΒΑΣΙΛΕΙΑΔΗΣ

ΠΑΡΑΔΟΤΕΟ: Π.3.2.1. Εκπαιδευτικά σενάρια και μαθησιακές δραστηριότητες, σύμφωνα με συγκεκριμένες προδιαγραφές, που αντιστοιχούν σε 30 διδακτικές ώρες ανά τάξη.

ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ ΠΑΡΑΔΟΤΕΟΥ: ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΚΟΥΤΣΟΓΙΑΝΝΗΣ

Υπεύθυνοι υπο-ομάδας εργασίας αρχαίας ελληνικής γλώσσας δευτεροβάθμιας: Λάμπρος Πόλκας, Κοσμάς Τουλούμης

ΦΟΡΕΑΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ: ΚΕΝΤΡΟ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ

<http://www.greeklanguage.gr>

Καραμαούνια 1 – Πλατεία Σκρα Τ.Κ. 55 132 Καλαμαριά, Θεσσαλονίκη

Τηλ.: 2310 459101 , Φαξ: 2310 459107, e-mail: centre@komvos.edu.gr

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Α. ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ

Τίτλος

Σύγχρονοι Αίσωποι

Εφαρμογή σεναρίου

Χρυσούλα Τάτση

Δημιουργία σεναρίου

Μαρία Παναγιώτου

Διδακτικό αντικείμενο

Αρχαία Ελληνική Γλώσσα

Τάξη

Α΄ Γυμνασίου

Χρονολογία

Από 26-03-2015 έως 02-04-2015.

Σχολική μονάδα

2^ο Γυμνάσιο Αγίου Αθανασίου Θεσσαλονίκης

Διδακτική / θεματική ενότητα

Ενότητα 11: Η αγάπη του Αλεξάνδρου για τον Βουκεφάλα - Γ΄ Σύνταξη: Οι βασικοί όροι μιας απλής πρότασης.

Διαθεματικό

Όχι

Εμπλεκόμενα γνωστικά αντικείμενα

I. Φιλολογικής Ζώνης

II. Άλλα γνωστικά αντικείμενα

Χρονική διάρκεια

4 διδακτικές ώρες

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ
Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Χώρος

I. Φυσικός χώρος:

Εντός σχολείου: αίθουσα διδασκαλίας, εργαστήριο πληροφορικής.

II. Εικονικός χώρος: διαδίκτυο

Προϋποθέσεις υλοποίησης για δάσκαλο και μαθητή

Απαραίτητες προϋποθέσεις για την υλοποίηση του διδακτικού σεναρίου είναι η εξοικείωση του διδάσκοντος και των μαθητών με τα βασικά εργαλεία των ΤΠΕ, με τη χρήση φυλλομετρητών και εργαλείων κοινωνικής δικτύωσης, όπως η ιστοσελίδα. Παράλληλα, είναι σημαντική η εξοικείωσή τους με τον ομαδοσυνεργατικό τρόπο εργασίας και τα προβλήματα που προκύπτουν από αυτήν.

Ο εκπαιδευτικός σε όλη τη διάρκεια εφαρμογής του σεναρίου καθοδηγεί τους μαθητές, συμβουλεύει και λύνει απορίες, που ενδεχομένως θα προκύψουν. Φροντίζει να προωθεί τη συζήτηση και συνεργασία μεταξύ των ομάδων, ενθαρρύνει και επιβραβεύει κάθε προσπάθεια, συμβάλλοντας στην ομαλή διεξαγωγή της δραστηριότητας.

Υλικοτεχνική υποδομή σχολικής μονάδας: ηλεκτρονικοί υπολογιστές, σύνδεση στο διαδίκτυο, βιντεοπροβολέας.

Εφαρμογή στην τάξη

Το συγκεκριμένο σενάριο εφαρμόστηκε στην τάξη.

Το σενάριο στηρίζεται

Μαρία Παναγιώτου; «Σύγχρονοι Αίσωποι», Αρχαία Ελληνική Γλώσσα, Α΄ Γυμνασίου, 2014.

Το σενάριο αντλεί

-

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Β. ΣΥΝΤΟΜΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ / ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Οι μαθητές χωρισμένοι σε ομάδες εξετάζουν σταδιακά τους βασικούς όρους της πρότασης (υποκείμενο, αντικείμενο, κατηγορούμενο) στην αρχαία ελληνική γλώσσα, συλλέγοντας πληροφορίες από ποικίλα ψηφιακά εκπαιδευτικά περιβάλλοντα, όπως το [Ψηφιακό Σχολείο](#), την [Πύλη για την Ελληνική Γλώσσα](#) και τον ιστοχώρο του [«Ελληνικού Πολιτισμού»](#). Έχοντας ως αφετηρία τη θεωρία του συντακτικού σε συνδυασμό με τα αποτελέσματα της αναζήτησής τους για τη σύνταξη των προτάσεων στην αρχαία ελληνική, επιχειρούν μια θεώρηση των κύριων όρων της πρότασης. Στη συνέχεια, επιλέγουν οι ίδιοι μύθους του Αισώπου από το [Μυθολογικόν Συντίπα του Φιλοσόφου](#) και από τους [Μύθους του Αισώπου](#), και κάνοντας συντακτική αναγνώριση επιχειρούν να βάλουν σε συντακτική σειρά το αρχαίο κείμενο και δημιουργούν πολυτροπικά κείμενα, επισημαίνοντας το ρόλο που παίζει κάθε όρος τόσο μέσα στην απλή πρόταση όσο και στο ευρύτερο κείμενο. Στο τέλος, μπορούν να συνθέσουν ένα δικό τους μύθο, για να στηλιτεύσουν ή να εξάρουν χαρακτήρες ή συμπεριφορές της καθημερινής τους ζωής, τον οποίο καλούνται να μεταφέρουν στα αρχαία ελληνικά και να τον αξιοποιήσουν για τη δημιουργία ενός πολυτροπικού κειμένου.

Γ. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Σύλληψη και θεωρητικό πλαίσιο

Η συγκεκριμένη ενότητα επιλέχθηκε από τον διδάσκοντα για τον σχεδιασμό διδακτικού σεναρίου μετά από τον προβληματισμό του για τη συνήθη γνωστική διαδικασία που εφαρμόζεται στα πλαίσια της σχολικής αίθουσας. Στην προσπάθειά του να παρακάμψει την προσφορά έτοιμων συντακτικών κανόνων και γενικεύσεων στους μαθητές και να κάνει πιο ελκυστικό το μάθημα του συντακτικού της αρχαίας γλώσσας, έχει την ευχέρεια να αξιοποιήσει το θεωρητικό και παραδειγματικό υλικό, που παρέχεται από ποικίλους ψηφιακούς πόρους, όπως τις [Αρχές Σύνταξης](#) στην

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Πύλη για την Ελληνική Γλώσσα ή το [Συντακτικό της Α.Ε.Γ.](#) στην πλατφόρμα του Ψηφιακού Σχολείου, το οποίο οι μαθητές μπορούν να συλλέξουν εύκολα, να το επεξεργαστούν και να διατυπώσουν οι ίδιοι αυτούς τους κανόνες. Το [Γ' Μέρος της 11^{ης} Ενότητας](#) θεωρήθηκε ένα ελκυστικό πεδίο εφαρμογής των ΤΠΕ, καθώς παρέχει στον εκπαιδευτικό αρκετή ευελιξία ως προς τη μεθόδευση της διδασκαλίας και συγχρόνως, μπορεί να εξυπηρετήσει μια πιο ευρυμαθή προσέγγιση του αρχαίου ελληνικού λόγου, που στηρίζεται περισσότερο στην ερευνητική περιέργεια των μαθητών.

Με αναζητήσεις στη νεοελληνική γλώσσα και την αξιοποίηση προηγούμενων εμπειριών και γνώσεων των μαθητών, τον εμπλουτισμό της θεωρίας με την ανεύρεση αρκετών παραδειγμάτων και την καλλιέργεια των δεξιοτήτων τους, παρέχεται η δυνατότητα στον εκπαιδευτικό να σχεδιάσει και να χρησιμοποιήσει ποικίλες εναλλακτικές εκπαιδευτικές μεθόδους, με στόχο την ενεργοποίηση και τη συμμετοχή όλων των μαθητών.

Βασικός σκοπός του σεναρίου είναι να μάθουν οι μαθητές να αξιοποιούν τις ΤΠΕ ως περιβάλλοντα έρευνας και ανακαλυπτικής μάθησης και να αποκτήσουν επίγνωση των δυνατοτήτων και των ορίων τους. Εργάζονται σε ομάδες, αναλαμβάνουν διαφορετικούς ρόλους, διερευνούν και ανακαλύπτουν τη γνώση σε ανοιχτά και κλειστά περιβάλλοντα μάθησης και δημιουργούν πολυτροπικά κείμενα, που αναρτώνται στο διαδίκτυο. Η συγκεκριμένη πρόταση διδασκαλίας στηρίζεται στην *ομαδοσυνεργατική μάθηση* και υλοποιείται με την εφαρμογή της μεθόδου του *Σχεδιασμού* ("Design"), σε συνδυασμό με την *πολυτροπική θεωρία της επικοινωνίας* και τους *πολυγραμματισμούς* (Cope & Kalantzis 2000, Kress & van Leeuwen 2001, Kalantzis & Cope 2008).

Ο εκπαιδευτικός κινείται στα όρια της *υποβοηθούμενης ανακάλυψης*, καθοδηγεί την όλη διαδικασία και εμπνέει τους μαθητές, σύμφωνα με την παιδαγωγική *θεωρία του κοινωνικού εποικοδομισμού* του Vygotsky, συμβάλλοντας στη διανοητική

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ
Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

εξέλιξη και τη γνωστική αυτονομήσή τους με κατάλληλα ερεθίσματα (Vygotsky, 1978).

Δ. ΣΚΕΠΤΙΚΟ-ΣΤΟΧΟΙ ΚΑΙ ΣΥΝΔΥΑΣΜΟΣ ΤΟΥΣ

Γνώσεις για τον κόσμο, αξίες, πεποιθήσεις πρότυπα, στάσεις ζωής

Οι μαθητές / μαθήτριες αναμένεται:

- Να εκτιμήσουν τη μελέτη της αρχαίας ελληνικής γλώσσας ως φορέα πνευματικής δημιουργίας και να συνειδητοποιήσουν ότι αποτελεί την αφετηρία και τη συνέχεια της ελληνικής γλώσσας, σε μια προσπάθεια ενίσχυσης της γλωσσικής τους αυτογνωσίας.
- Να ενισχύσουν και να βελτιώσουν τόσο τη γλωσσική όσο και την επικοινωνιακή τους ικανότητα, ώστε να χρησιμοποιούν με επάρκεια και συνείδηση τον λόγο (προφορικό και γραπτό) στις διάφορες επικοινωνιακές περιστάσεις.
- Να αντλήσουν ηθικά διδάγματα από μύθους του Αισώπου που επιλέγουν οι ίδιοι, ώστε να συνδιαμορφώσουν αξίες και στάσεις ζωής που προάγουν τον άνθρωπο.
- Να εξοικειωθούν με την ομαδική εργασία δουλεύοντας σε ανοιχτά περιβάλλοντα μάθησης που ευνοούν την κριτική διερεύνηση.

Γνώσεις για τη γλώσσα

Οι μαθητές / μαθήτριες αναμένεται:

- Να προσεγγίσουν «ολιστικά» την ελληνική γλώσσα μέσα από την παράλληλη θέαση της δομής της πρότασης και της μορφής των βασικών της όρων, αλλά και του τρόπου απόδοσής τους από τα αρχαία στα νέα ελληνικά και αντίστροφα.
- Να κατανοήσουν τον ρόλο του συντακτικού, την ανάγκη να προηγείται η σύνταξη του κειμένου από τη μετάφρασή του, αλλά και το συστημικό

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

χαρακτήρα της γλώσσας, δηλαδή τη θέασή της ως ολότητας που αποτελείται από απόλυτα αλληλεξαρτώμενα στοιχεία.

- Να προσδιορίσουν τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά κάθε όρου χρησιμοποιώντας το ψηφιακό υλικό ανοιχτών και κλειστών εκπαιδευτικών περιβαλλόντων μάθησης, όπως της [Πύλης για την Ελληνική Γλώσσα](#) και του [Ψηφιακού Σχολείου](#).
- Να κατανοήσουν τη σημασία της σωστής διάκρισης του ρήματος σε αμετάβατο/ μεταβατικό και σε μονόπτωτο/ δίπτωτο μεταβατικό ρήμα, ώστε να αναγνωρίζουν με επιτυχία συντακτικά τους όρους μιας πρότασης, τόσο στη νεοελληνική όσο και στην αρχαία ελληνική γλώσσα.
- Να επισημάνουν τις ομοιότητες και τις διαφορές που υπάρχουν ανάμεσα στη συντακτική σειρά των όρων μιας απλής πρότασης στην αρχαία και τη νέα ελληνική και να προβληματιστούν για τον ρόλο που παίζει κάθε όρος, τόσο μέσα σε μια απλή πρόταση όσο και στη συγκρότηση ενός ευρύτερου κειμένου.
- Να συνειδητοποιήσουν ότι το συντακτικό της αρχαίας ελληνικής αναφέρεται σε σχέσεις (απλές ή σύνθετες) εννοιών, σημασιών και νοημάτων, που ακολουθούν μια ιεραρχική διάρθρωση.
- Να συνειδητοποιήσουν ότι η νεοελληνική γλώσσα έχει τις ρίζες της στην αρχαία και ότι αποτελεί συνέχεια και εξέλιξή της, ώστε να αποκτήσουν μία βαθύτερη γνώση της γλώσσας.

Γραμματισμοί

Οι μαθητές / μαθήτριες αναμένεται:

- Να αξιοποιήσουν με δημιουργικό τρόπο τα εργαλεία των ΤΠΕ με στόχο την ανάδειξη του κριτικού προβληματισμού κατά τη συλλογή πληροφοριών από ψηφιακά περιβάλλοντα και τη δημιουργία νέων ψηφιακών πόρων.

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

- Να γνωρίσουν τις δυνατότητες που τους προσφέρουν ανοιχτά αρχαιογνωστικά περιβάλλοντα, όπως η Πύλη για την Ελληνική Γλώσσα, εκπαιδευτικές πλατφόρμες και εργαλεία, όπως το Ψηφιακό Σχολείο κ.ά.
- Να ασκηθούν στη συνεργατική παραγωγή λόγου χρησιμοποιώντας ποικίλα λογισμικά και εργαλεία (φυλλομετρητής, επεξεργαστής κειμένου κ.ά.) και να αναγνωρίζουν τη ρευστότητα του ψηφιακού κειμένου.
- Να αναπτύξουν δεξιότητες οργάνωσης, ταξινόμησης και μετάδοσης πληροφοριών στους άλλους με τρόπο ελκυστικό και κατανοητό μέσω πολυτροπικών κειμένων.
- Να αντιληφθούν ότι τα εργαλεία του [Web 2.0](#) αποτελούν μια νέα κειμενική πραγματικότητα, η οποία ευνοεί την υπεύθυνη συνεισφορά της προσωπικής τους άποψης στο παγκόσμιο διαδικτυακό «χωριό».

Διδακτικές πρακτικές

Με τις διδακτικές πρακτικές του συγκεκριμένου σεναρίου επιδιώκεται οι μαθητές/μαθήτριες:

- Να αναπτύξουν τακτική διερευνητικής προσέγγισης στη διαδικασία εμπέδωσης γνώσεων, καθώς η διδακτική μέθοδος που χρησιμοποιείται είναι η επαγωγική.
- Να εμπεδώσουν ως μαθησιακή πρακτική την ομαδική εργασία και τη συνεργασία, αφού θα εργαστούν σε ομάδες, εντός των οποίων μπορούν να αναλάβουν συγκεκριμένους ρόλους, ενώ η συνδρομή του διδάσκοντος θα είναι μόνο καθοδηγητική.
- Να ασκηθούν στην κριτική αξιοποίηση ψηφιακών περιβαλλόντων και πηγών, συγκρίνοντας διαφορετικά κειμενικά είδη που προέρχονται από διαφορετικά περιβάλλοντα.
- Να αναπτύξουν πρωτοβουλίες κατά τη μαθησιακή διαδικασία: α) ιεραρχώντας

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
Πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

προτεραιότητες και επιλέγοντας τι είναι αναγκαίο να κατακτήσουν και β) διαμορφώνοντας οι ίδιοι τη μαθησιακή πορεία που θα ακολουθήσουν σε συνεργασία με την ομάδα τους και με την καθοδήγηση του διδάσκοντος.

- Να καλλιεργήσουν δεξιότητες αναφορικά με τη χρήση των ΤΠΕ και να δημιουργήσουν δικούς τους ψηφιακούς πόρους.

Ε. ΛΕΠΤΟΜΕΡΗΣ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΤΗΣ ΠΡΟΤΑΣΗΣ

Αφετηρία

Αρκετά συχνά οι μαθητές/ μαθήτριες γίνονται μάρτυρες φαινομένων κακομεταχείρισης της ελληνικής γλώσσας εξαιτίας των γραμματικών και συντακτικών λαθών που σημειώνονται τόσο στον γραπτό, όσο και στον προφορικό λόγο (ανορθογραφίες, σολοικισμοί, ακυριολεξίες, λεξιπενία). Όταν διδάσκονται την αντίστοιχη ενότητα στα αρχαία ελληνικά, συχνά αναφέρουν γλωσσικά ολισθήματα προσώπων της επικαιρότητας ή απρόσεκτων τηλεπαρουσιαστών στα μέσα μαζικής ενημέρωσης ή ακόμα μπορεί να φέρουν στην τάξη και μια συλλογή από «μαργαριτάρια» μαθητών. Επομένως, η περιέργεια και η δεκτικότητά τους για την ορθή χρήση της γλώσσας είναι οξυμμένη, ενώ και ο εκπαιδευτικός από την πλευρά του θα μπορούσε να αναφερθεί σε [Συνηθισμένα λάθη στη χρήση της Γλώσσας](#).

Σύνδεση με τα ισχύοντα στο σχολείο

Το παρόν σενάριο εκπονήθηκε με άξονα το Γ' μέρος της [11^{ης} Ενότητας](#) του σχολικού εγχειριδίου με τίτλο «Οι βασικοί όροι μιας απλής πρότασης», το οποίο εντάσσεται στη διδακτέα ύλη της Αρχαίας Ελληνικής Γλώσσας στην Α' Γυμνασίου. Συμφωνεί με τους ειδικούς σκοπούς και στόχους του Διαθεματικού Ενιαίου Πλαισίου Προγράμματος Σπουδών για τη διδασκαλία της Αρχαίας Ελληνικής Γλώσσας από πρωτότυπο στην Α' Γυμνασίου ([ΔΕΠΠΣ - ΑΠΣ](#)), (σελ. 78-79, 80-82 και 93-94), καθώς και με τους επιμέρους διδακτικούς στόχους για το τρίτο μέρος στην Ενότητα

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

11 του σχολικού εγχειριδίου της Αρχαίας Ελληνικής Γλώσσας, όπως αυτοί προσδιορίζονται στο [Βιβλίο Εκπαιδευτικού](#).

Στη συγκεκριμένη διδακτική πρόταση γίνεται επέκταση της διδασκαλίας και αφιερώνονται επιπλέον ώρες σε σχέση με τα προβλεπόμενα από το Αναλυτικό Πρόγραμμα Σπουδών.

Αξιοποίηση των ΤΠΕ

Στο συγκεκριμένο σενάριο η χρήση των ΤΠΕ παρέχει στους μαθητές τη δυνατότητα να αξιοποιήσουν δημιουργικά ανοιχτά και κλειστά ψηφιακά περιβάλλοντα, που ενισχύουν την ουσιαστική διερεύνηση στο διαδίκτυο για τη συλλογή πληροφοριακού υλικού το οποίο είναι απαραίτητο για την εκπόνηση των προτεινόμενων δραστηριοτήτων και την εμπέδωση της συντακτικής θεωρίας. Συγχρόνως, προσφέρει στους μαθητές την ευκαιρία να αναστοχαστούν σχετικά με την πορεία τους προς τη γνώση και να ανακαλύψουν την πληροφορία επαγωγικά, να αναπτύξουν την ερευνητική τους περιέργεια και να εκφράσουν την ταυτότητά τους, παράγοντας δικά τους πολυτροπικά κείμενα στα πλαίσια της ομαδικής συνεργασίας και αλληλεπίδρασης. Οι τελικές εργασίες μπορούν να αναρτηθούν στην ιστοσελίδα της τάξης, καθιστώντας τους ίδιους κοινότητα μάθησης. Επομένως, αναπτύσσουν γνωστικές δεξιότητες υψηλού επιπέδου, εξοικειώνονται με το χειρισμό του ηλεκτρονικού υπολογιστή και τη χρήση νέων λογισμικών.

Κείμενα

Κείμενα σχολικών εγχειριδίων

Αρχαία Ελληνική Γλώσσα Α΄ Γυμνασίου:

[Ενότητα 11: Η αγάπη του Αλεξάνδρου για τον Βουκεφάλα. Γ΄ Σύνταξη: Οι βασικοί όροι μιας απλής πρότασης.](#)

[Γραμματική της Νέας Ελληνικής Γλώσσας \(Α΄, Β΄, Γ΄ Γυμνασίου\).](#)

[Συντακτικό Αρχαίας Ελληνικής Γλώσσας \(Α΄, Β΄, Γ΄ Γυμνασίου\).](#)

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Υποστηρικτικό / εκπαιδευτικό υλικό

Ιστοσελίδες

[«Ελληνικός Πολιτισμός»](#) [πηγή: Ιστοχώρος του Γ. Παπαθανασίου στο Πανελλήνιο Σχολικό Δίκτυο].

[Αισώπου Μύθοι](#) [πηγή: Βικιθήκη]

[Μυθολογικόν Συντίπα του Φιλοσόφου](#). Στο Μιχαήλ Ανδρέοπουλου Μυθολογικόν Συντίπα του φιλοσόφου. Κείμενο, εισαγωγή και μετάφραση Γιώργου Μπλάνα [πηγή: Ιστοχώρος «Μικρός Απόπλους» Επιμέλεια: Άγγελος Περδικούρης].

[Αρχές Σύνταξης της Αρχαιοελληνικής Γλώσσας](#) [Πύλη για την Ελληνική Γλώσσα]

Διδακτική πορεία / στάδια / φάσεις

Κατά την εφαρμογή του σεναρίου έκανα αρκετές περικοπές σε δραστηριότητες των Φύλλων Εργασίας του αρχικού σεναρίου, ώστε να περιοριστεί κατά πολύ ο απαιτούμενος χρόνος υλοποίησής του. Έτσι, δεν συμπεριέλαβα στο Φύλλο Εργασίας που έδωσα στους μαθητές τις ασκήσεις που σχετίζονταν με τα συντακτικά φαινόμενα στη νέα ελληνική. Επίσης, περιόρισα τις ασκήσεις για τα άμεσα και έμμεσα αντικείμενα, καθώς θεώρησα ότι σε μια πρώτη επαφή των μαθητών με το συντακτικό της αρχαίας ελληνικής θα έπρεπε πρώτα να αφομοιώσουν τις βασικές πληροφορίες για το αντικείμενο. Επίσης, συνόψισα σε μία δραστηριότητα και τη μετέφερα για το τέλος της εφαρμογής τις δραστηριότητες που προέβλεπαν την αναζήτηση μύθων του Αισώπου, τον εντοπισμό σε αυτούς των κύριων συντακτικών όρων, την αλλαγή της συντακτικής σειράς του κειμένου ώστε να ταιριάζει στη νέα ελληνική και την αναζήτηση εικόνων ώστε να δημιουργηθεί ένα πολυτροπικό κείμενο. Παρέλειψα τελείως την τελευταία φάση του σεναρίου στην οποία οι μαθητές δημιουργούν ένα δικό τους μύθο, καθώς δεν υπήρχε επαρκής χρόνος.

Α΄ Φάση

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ
Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Αρχικά, οι μαθητές αναζήτησαν πληροφορίες για το υποκείμενο (ορισμός, πτώση, τρόπος εντοπισμού του, μορφές που μπορεί να λαμβάνει μέσα σε μια απλή πρόταση της αρχαίας ελληνικής γλώσσας). Δεν έγινε αναζήτηση πληροφοριών για το υποκείμενο στη νέα ελληνική, όπως προβλεπόταν στο αρχικό σενάριο, για οικονομία χρόνου. Οι ομάδες κατέγραψαν τις απαντήσεις τους σε ένα κείμενο του Word που δημιούργησαν οι ίδιες. Παράλληλα, ζητήθηκε από τις ομάδες να επιλέξουν και να καταγράψουν αντιπροσωπευτικά παραδείγματα με τις μεταφράσεις τους, οι οποίες θα διευκόλυναν την κατανόηση και αφομοίωση της θεωρίας. Έτσι, επαγωγικά κατέληξαν στα συμπεράσματα ότι στην αρχαία ελληνική, η ονομαστική είναι η κατεξοχήν πτώση του υποκειμένου, ότι εντοπίζουμε τον όρο διατυπώνοντας την ερώτηση ποιος / ποια / ποιο, ότι μπορεί να έχει ποικίλες μορφές (ουσιαστικό, αντωνυμία, μετοχή κ.ά.).

Στη συνέχεια, οι ομάδες αναζήτησαν πληροφορίες για το αντικείμενο του ρήματος. Συγκεκριμένα, επιχειρήσαν να προσδιορίσουν τη διάκριση των ρημάτων σε μεταβατικά και αμετάβητα, μονόπρωτα και δίπρωτα, τις πτώσεις των αντικειμένων μέσα από παραδείγματα αρχαίων ελληνικών κειμένων τα οποία συλλέγουν οι ίδιοι μαζί με τις μεταφράσεις τους.

Κατόπιν οι μαθητές επιχειρήσαν τον προσδιορισμό του κατηγορουμένου, τις μορφές και τις πτώσεις που μπορεί να λαμβάνει, ανάλογα με τον όρο της πρότασης που προσδιορίζει. Έτσι κατέγραψαν τα βασικότερα συνδετικά ρήματα της αρχαίας γλώσσας με ανάλογα παραδείγματα και τις μεταφράσεις τους, προκειμένου να διευκολύνεται η κατανόησή τους.

B' Φάση

Στην τελευταία φάση, οι ομάδες αναζήτησαν στην ιστοσελίδα του [«Μικρού Απόπλου»](#), έναν μύθο του Αισώπου από το [Μυθολογικόν Συντίπια του Φιλοσόφου](#) και τον αντέγραψαν σε ένα αρχείο του Word που δημιούργησαν για αυτόν τον σκοπό. Έπειτα, προσπάθησαν να εντοπίσουν τα ρήματα, τα υποκείμενα, τα αντικείμενα και

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

τα κατηγορούμενα σε κάθε πρόταση και να βάλουν τις λέξεις στη σωστή συντακτική σειρά. Για να διευκολυνθούν στην εργασία τους, είδαν και τη μετάφρασή του μύθου που επέλεξαν στην ίδια ιστοσελίδα. Αυτή η δραστηριότητα δυσκόλεψε αρκετά τους μαθητές, καθώς η μετάφραση που προτείνεται στην ιστοσελίδα είναι αρκετά ελεύθερη, ώστε να μην μπορούν να κάνουν αντιστοίχιση των λέξεων του αρχαίου κειμένου με τη μετάφρασή τους. Στο τέλος, αναζήτησαν στο διαδίκτυο εικόνες σχετικές με το μύθο που επέλεξαν για να εμπλουτίσουν με αυτές το αρχαίο κείμενο.

Η τελευταία φάση που προέβλεπε να δημιουργήσουν οι ομάδες έναν δικό τους μύθο δεν πραγματοποιήθηκε λόγω έλλειψης χρόνου.

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

ΣΤ. ΦΥΛΛΑ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Α΄ Φάση

Δημιουργήστε ένα έγγραφο του Word στην *Επιφάνεια Εργασίας* με τίτλο «Το Υποκείμενο» και γράψτε τις απαντήσεις σας στις παρακάτω ερωτήσεις:

1. Τι ονομάζουμε υποκείμενο του ρήματος;
2. Σε ποια πτώση μπαίνει το υποκείμενο;
3. Πώς βρίσκουμε το υποκείμενο μιας πρότασης;
4. Γράψτε ποια μέρη του λόγου μπορούν να χρησιμοποιηθούν ως υποκείμενα του ρήματος στην αρχαία ελληνική γλώσσα, καθώς και μερικά παραδείγματα στον παρακάτω πίνακα:

Το Υποκείμενο των Ρημάτων

Τι μέρος του λόγου είναι το υποκείμενο	Παραδείγματα α.ε
1.	
2.	
3.	
4.	
5.	

5. Σε ποιες περιπτώσεις μπορεί να παραλείπεται το υποκείμενο; Γράψτε ένα παράδειγμα.
6. Το ρήμα της πρότασης κανονικά συμφωνεί με το υποκείμενό του ως προς το πρόσωπο και τον αριθμό, όπως και στα νέα ελληνικά π.χ. *σύ λέγεις, ήμεϊς λέγομεν*. Σε ποια περίπτωση το ρήμα στα αρχαία ελληνικά δεν συμφωνεί με τον αριθμό του υποκειμένου; Πώς λέγεται αυτό το φαινόμενο; Γράψτε ένα ή δύο παραδείγματα.

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

- ✚ Ενδεικτικά, σας προτείνονται οι ιστοσελίδες:
  - [Συντακτικό της Αρχαίας Ελληνικής Γλώσσας](#) (Α, Β, Γ Γυμνασίου) ☞ Κεφ. Β: Α΄ Το υποκείμενο του ρήματος.
  - [Πύλη για την Ελληνική Γλώσσα](#): Αρχαία Ελληνική ☞ Εργαλεία ☞ Αρχές σύνταξης ☞ Το υποκείμενο του ρήματος.
  - [Ιστοχώρος του «Ελληνικού Πολιτισμού»](#).

Το Αντικείμενο του ρήματος

Η αποστολή σας είναι να συλλέξετε πληροφορίες από το διαδίκτυο για το αντικείμενο του ρήματος στην αρχαία ελληνική γλώσσα.

- Δημιουργήστε ένα έγγραφο του Word στην *Επιφάνεια Εργασίας* με τίτλο «Το Αντικείμενο» και γράψτε τις απαντήσεις σας στις παρακάτω ερωτήσεις:
  1. Τι ονομάζουμε αντικείμενο των ενεργητικών μεταβατικών ρημάτων;
  2. Σε ποιες κατηγορίες διακρίνονται τα ρήματα ανάλογα με τον αριθμό των αντικειμένων που παίρνουν και γιατί ονομάζονται έτσι;
  3. Πώς βρίσκουμε το αντικείμενο του ρήματος;
  4. Σε ποιες πτώσεις μπαίνει το αντικείμενο των μονόπτωτων ρημάτων στα αρχαία ελληνικά; Αντιγράψτε και συμπληρώστε τους παρακάτω πίνακες με τα ανάλογα παραδείγματα.

Μονόπτωτα Ρήματα

Οι πτώσεις του αντικειμένου στην α.ε	Παραδείγματα της α.ε

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

- Αντιγράψτε και συμπληρώστε τον παρακάτω πίνακα με μονόπρωτα αρχαία ρήματα που παίρνουν το αντικείμενο τους σε γενική, δοτική και αιτιατική πτώση.

Μονόπρωτα Ρήματα της Αρχαίας Ελληνικής

Ρήματα με γενική	Ρήματα με δοτική	Ρήματα με αιτιατική

✚ Μπορείτε να αντλήσετε πληροφορίες από τις παρακάτω ιστοσελίδες, που σας προτείνονται ενδεικτικά:

- [Γραμματική της Νέας Ελληνικής Γλώσσας](#) (Α, Β, Γ Γυμνασίου) ☞ Κεφάλαιο 3. Το ρήμα και η ρηματική φράση ☞ 3.1, 3.2 (α) και 3.3.
- [Συντακτικό της Αρχαίας Ελληνικής Γλώσσας](#) (Α, Β, Γ Γυμνασίου) ☞ Κεφάλαιο Η: Η διάθεση και η σύνταξη του ρήματος και Α' Το Αντικείμενο.
- [Πύλη για την Ελληνική Γλώσσα](#): Αρχαία Ελληνική ☞ Εργαλεία ☞ Αρχές Σύνταξης ☞ Το αντικείμενο του ρήματος.

Δίπρωτα ρήματα

1. Σε ποιες πτώσεις δέχονται τα αντικείμενά τους τα δίπρωτα ρήματα της αρχαίας ελληνικής;
2. Πώς μπορούμε να διακρίνουμε το άμεσο από το έμμεσο αντικείμενο;
3. Αντιγράψτε και συμπληρώστε τον παρακάτω πίνακα με τις πληροφορίες που συγκεντρώσατε προηγουμένως, γράφοντας και μερικά παραδείγματα της επιλογής σας.

Δίπρωτα Ρήματα της Αρχαίας Ελληνικής

Πτώσεις των	Παραδείγματα	άμεσο	έμμεσο

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

αντικειμένων	α.ε		
i.			
ii.			
iii.			
iv.			

4. Πώς μεταφράζονται το άμεσο και το έμμεσο αντικείμενο;

✚ Μπορείτε να αντλήσετε πληροφορίες από τις ιστοσελίδες που σας προτείνεται ενδεικτικά:

- [Πύλη για την Ελληνική Γλώσσα:](#) Αρχαία Ελληνική ☞ Εργαλεία ☞ Αρχές Σύνταξης ☞ Δίπλωτα ρήματα.
- [Συντακτικό της Αρχαίας Ελληνικής Γλώσσας](#) (Α, Β, Γ Γυμνασίου) ☞ Κεφ. Η: Α' Το Αντικείμενο ☞ 2. Δίπλωτα ρήματα.

Συνδεδετικά ρήματα και κατηγορούμενο

Η αποστολή σας είναι να συλλέξετε από το διαδίκτυο πληροφορίες για τα **συνδεδετικά ρήματα και το κατηγορούμενο στην αρχαία ελληνική γλώσσα.**

- Δημιουργήστε ένα έγγραφο του Word στην *Επιφάνεια Εργασίας* με τίτλο «Τα Συνδεδετικά Ρήματα και το Κατηγορούμενο στα Αρχαία Ελληνικά» και γράψτε τις απαντήσεις σας στις παρακάτω ερωτήσεις:
  1. Ποιος όρος της πρότασης ονομάζεται κατηγορούμενο;
  2. Ποιο είδος ρήματος χρειάζεται στην πρόταση για να υπάρξει κατηγορούμενο;
  3. Ποια ρήματα είναι συνδεδετικά;
  4. Σε ποια πτώση βρίσκεται το κατηγορούμενο, όταν αναφέρεται στο υποκείμενο του ρήματος και σε ποια, όταν αναφέρεται στο αντικείμενο του ρήματος;

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

- Αναζητήστε στο διαδίκτυο και καταγράψτε στον παρακάτω πίνακα τα κυριότερα συνδεδετικά ρήματα της αρχαίας ελληνικής γλώσσας, καθώς και μερικά παραδείγματα της επιλογής σας με τη μετάφρασή τους:

Συνδεδετικά Ρήματα της Αρχαίας Ελληνικής Γλώσσας

Συνδεδετικά Ρήματα α.ε	Παραδείγματα α.ε.	Μετάφραση

✚ Ενδεικτικά, σας προτείνονται οι παρακάτω ιστοσελίδες από τις οποίες μπορείτε να αντλήσετε πληροφορίες:

- [Το Κατηγορούμενο](#), Ελληνικός Πολιτισμός.
- [Πύλη για την Ελληνική Γλώσσα](#): Αρχαία Ελληνική ☞ Εργαλεία ☞ Αρχές Σύνταξης ☞ Πίνακας περιεχομένων ☞ **Τα συνδεδετικά ρήματα – το Κατηγορούμενο.**
- [Συντακτικό της Αρχαίας Ελληνικής Γλώσσας](#) (Α, Β, Γ Γυμνασίου) ☞ Κεφ. Β: Β. Το κατηγορημα.

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Β΄ Φάση

Μεταβείτε στην ιστοσελίδα του «Μικρού Απόπλου» [Μυθολογικόν Συντίπα του Φιλοσόφου](#), επιλέξτε και αντιγράψτε έναν μύθο του Αισώπου. Στη συνέχεια, εντοπίστε τα ρηματικά σύνολα, τα υποκείμενα, αντικείμενα, κατηγορούμενα, αν υπάρχουν, και ξαναγράψτε τον μύθο στα αρχαία ελληνικά με τη σωστή συντακτική σειρά των λέξεων, ώστε να είναι πιο κατανοητός για εσάς. Για να διευκολυνθείτε στην εργασία σας, μπορείτε να δείτε και τη νεοελληνική μετάφρασή του στην ίδια ιστοσελίδα. Αναζητήστε, κατόπιν, στο διαδίκτυο εικόνες σχετικές με τον μύθο που επιλέξατε, αποθηκεύστε τις σε έναν φάκελο στην *Επιφάνεια Εργασίας* και δημιουργήστε ένα πολυτροπικό κείμενο (συνδυασμός κειμένου, εικόνας, ήχου, βίντεο).

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Ζ. ΑΛΛΕΣ ΕΚΔΟΧΕΣ

Η συγκεκριμένη πρόταση διδασκαλίας θα μπορούσε να εφαρμοστεί σε συνεργατική έρευνα ή με διαθεματική προσέγγιση των βασικών όρων της πρότασης που διδάσκονται στη Νεοελληνική Γλώσσα της Α΄ Γυμνασίου (στις Ενότητες 5 και 6 του αντίστοιχου σχολικού εγχειριδίου).

Η. ΚΡΙΤΙΚΗ

Η διάρκεια εφαρμογής του συγκεκριμένου σεναρίου ξεπερνά κατά πολύ τον χρόνο που προβλέπεται από το πρόγραμμα σπουδών για τη διδασκαλία της συγκεκριμένης ενότητας του σχολικού εγχειριδίου. Στην περίπτωση που ο διδάσκων θα διαπιστώσει δυσκολίες των μαθητών και χρονική καθυστέρηση, έχει την ευχέρεια να παρακάμψει κάποιες από τις προτεινόμενες δραστηριότητες του σεναρίου και να τις προσαρμόσει στο επίπεδο των μαθητών του.

Επίσης, οι μαθητές της Α΄ Γυμνασίου καθώς δεν είναι εξοικειωμένοι με την αρχαία ελληνική γλώσσα και το συντακτικό της πιθανόν να δυσκολευτούν να βάλουν σε συντακτική σειρά αρχαίο κείμενο. Για να διευκολυνθούν οι μαθητές, καλό θα ήταν να επιλέξουν μεταφράσεις που δεν θα είναι πολύ ελεύθερες, ώστε να μπορέσουν πιο εύκολα να κάνουν την αντιστοίχιση του αρχαίου κειμένου με το μεταφρασμένο.

Επομένως, εξαρτάται από τις προσωπικές εκτιμήσεις και πρωτοβουλίες του διδάσκοντος πώς θα μετασχηματίσει το σενάριο, προκειμένου να δημιουργήσει τις κατάλληλες συνθήκες για την προσέγγιση του συντακτικού της Αρχαίας Ελληνικής Γλώσσας από τους μαθητές του, να κινητοποιήσει το ενδιαφέρον και την ενεργό συμμετοχή όλων.

Θ. ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Ζώσης, Μ. 1999. *Συντακτικό του Αρχαίου Λόγου*. Αθήνα: Εκδόσεις Γρηγόρη.

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Kalantzis, M. & B. Core. 2008. «*Νέα Μάθηση. Μετασχηματιστικοί Σχεδιασμοί για την Παιδαγωγική και την Αξιολόγηση*».

<http://neamathisi.com/learning-by-design/> [13/03/2014]

Κουτσογιάννης, Δ. 2007. *Πρακτικές ψηφιακού γραμματισμού νέων εφηβικής ηλικίας και (γλωσσική) εκπαίδευση*. Θεσσαλονίκη: Κέντρο Ελληνικής Γλώσσας.

<http://www.greek->

[language.gr/greekLang/modern_greek/studies/ict/teens/index.html](http://www.greek-language.gr/greekLang/modern_greek/studies/ict/teens/index.html) [13/03/2014]

Κουτσογιάννης, Δ. 2012. «Ο ρόμβος της γλωσσικής εκπαίδευσης». Στο *Μελέτες για την ελληνική γλώσσα. Πρακτικά της 32^{ης} Συνάντησης του Τομέα Γλωσσολογίας Α.Π.Θ.* Θεσσαλονίκη: ΙΝΣ (Ιδρυμα Μ. Τριανταφυλλίδη), 208-222.

http://ins.web.auth.gr/images/MEG_PLIRI/MEG_32_208_222.pdf [02/02/2014]

Κουτσογιάννης, Δ. 2012. «Ο ρόμβος της γλωσσικής εκπαίδευσης». *Μελέτες για την ελληνική γλώσσα. Πρακτικά της 32^{ης} Συνάντησης του Τομέα Γλωσσολογίας Α.Π.Θ.* Θεσσαλονίκη: ΙΝΣ, 208-222.

http://ins.web.auth.gr/images/MEG_PLIRI/MEG_32_208_222.pdf [13/03/2014]

Κουτσογιάννης, Δ., Ακριτίδου, Μ. & Σ. Αντωνοπούλου. 2010. *Διαδραστικά συστήματα διδασκαλίας και η αξιοποίησή τους στα φιλολογικά μαθήματα*. Θεσσαλονίκη: Κέντρο Ελληνικής Γλώσσας.

Kress, G. 2000. «Σχεδιασμός του γλωσσικού προγράμματος σπουδών με βάση το μέλλον». *Γλωσσικός υπολογιστής*, 2, 111-124.

<http://www.komvos.edu.gr/periodiko/periodiko2nd/glossika/kress/index.htm>

[13/03/2014]

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Μοσχόπουλος, Θ. & Γ. Μαυροειδής. 1989. *Συντακτικό της Αρχαίας Ελληνικής Γλώσσας*. Αθήνα: Gutenberg.

Μπαχαράκης, Μ. Ι. 2010 [1993]. *Συνειρμικό και Λειτουργικό Συντακτικό της Αρχαίας Ελληνικής*. Θεσσαλονίκη: Μπαχαράκης.

Μυτιληναίος, Ο. 2000. *Συντακτικό της Αρχαίας Ελληνικής*. Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.

Πόλκας Λ. & Κ. Τουλούμης. 2012. *Μελέτη για τον σχεδιασμό, την ανάπτυξη και την εφαρμογή σεναρίων και εκπαιδευτικών δραστηριοτήτων για τη διδασκαλία της αρχαίας ελληνικής γλώσσας και γραμματείας στη Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση*. Θεσσαλονίκη: Κέντρο Ελληνικής Γλώσσας.

http://www.greeklanguage.gr/sites/default/files/digital_school/3.1.3ancient_greek_polkas-touloumis_0.pdf [13/03/2014]

Τσέλικας, Σ. 2009. *Ρήματα της Α.Ε. που συντάσσονται με απαρέμφατο ή κατηγορηματική μετοχή: Διερεύνηση της σημασίας τους. Σενάριο για την αξιοποίηση των ηλεκτρονικών σωμάτων κειμένων στη διδασκαλία του συντακτικού της αρχαίας ελληνικής*. Θεσσαλονίκη: Κέντρο Ελληνικής Γλώσσας.

http://www.greek-language.gr/greekLang/ancient_greek/education/workshop/dokimes/somata-senario.html [13/03/2014]